

Nagy Piroska

A ruházati termékek csoportostása, alapvető jellemzői

NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:
Ruházati termékek forgalmazása

A követelménymodul száma: 0008-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-001-50

NŐI ÉS FÉRFI RUHÁK

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

"Mióta Ádámot és Évát száműzték a paradicsomból és az édeni fügefalevél már nem biztosított kellő védelmet, az ember állatok bőréből, szőréből majd valamivel később növényi szálakból volt kénytelen ruhadarabokat készíteni teste épségének megóvása érdekében.

A ruházódás történelme ókortól napjainkig, óriási fejlődésen ment keresztül. Míg egykor elsősorban a védelem volt a főszerep, kicsit később már a társadalmi és anyagi különbségek hangsúlyozása vált fontossá."¹

Tehát a ruházat nem csak testünk védelmére szolgál, jelezheti társadalmi hovatartozásunkat, anyagi helyzetünk, kifejezhetjük vele a társadalomhoz való viszonyunkat és egyéniségünket is.

Mi a véleménye arról, hogy a XXI. Századbeli Európában milyen részekből áll a ruházat? Sorolja fel ezeket a ruhadarabokat!

Nézzük meg a megoldást!

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

Mielőtt részletesen ismertetnénk a ruházati termékek jellemzőit, rendszerezzük ezeket!

¹ <http://adivatnagyjai.repet.hu/>, Locky Marietta: A divat története, 2010–10–18

1. A ruházati termékek csoportosítása

1. Rendeltetés szerint:

- Felsőruházat
- Alsóruházat
- Cipők
- Kiegészítők

Alsóruházati termékek azok, melyeket közvetlenül a testen fehérneműként viselünk, amelyet a felsőruházat takar.

Nem tartoznak bele az alsóruházat kategóriájába a rendeltetésük szerinti fürdőruhák, sportolási célra gyártott termékek, és egyes csecsemőruházati termékek, viszont ebbe a termékcsoportba tartoznak a pizsamák és a hálóingek is.

2. Nemek szerint:

- Férfi
- Női
- Gyermek

3. Felhasználási területük szerint:

- Utcái, vagy általános ruházat
- Alkalmi ruházat
- Sport és szabadidő ruházat
- Speciális ruházat
- Munka- és védőruházat

4. Szezonális csoportosítás:

- Téli ruházat
- Nyári ruházat
- Átmeneti ruházat

5. Stílusirányzat szerinti csoportosítás, mely az aktuális divatirányzatok, trendek szerint folyamatosan változik. Ilyen csoportok lehetne például a romantikus, extravagáns, hippi, népies, vintage stílus, casual, grunge, vagy a legújabb pin up, cyberpunk stílus.

1. ábra. Budoár stílusú ruhák²

"Ősszel is forró lesz a levegő, mert újra csúcson lesznek a titkoktól fülledt budoárokat idéző fehérenműre, selyem hálóingekre emlékeztető vagy fűzőszerű felsők, a szemtelenül szem elé kerülő csipkés kombinék. Jellemző színek: fekete, bordó, vörös, bronzbarna. Feltűnő részletek: átlátszó anyagok, csipke, redőzött drapéria. Sokoldalú trendről van szó: egy-egy felsőt viselhetsz elegáns kosztümmel, de lazán farmerrel is. A legjobb, hogy már egy egyszerű, de lehetővékony atlétával is belépsz a trendkövetők sorába."³ Olvasható a Nők Lapja Café – ban Mengyán Eszter ismertetőjében a budoár stílusról.

2. Férfi ruházati termékek

A férfi mérettáblázat alapjául a mellkerület, a derékkerület és a testmagasság adatai szolgálnak.

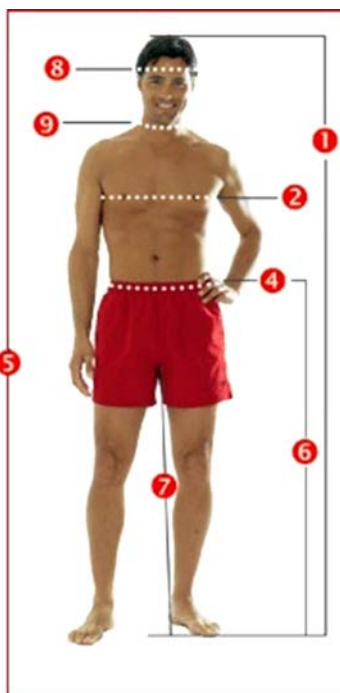
A normál (középarányos) méret mellett, zömök, karcsú, erős, sportos, hasas, alacsony-zömök, alacsony-hasas méretet is megkülönböztetünk. Ezekre a méretekre külön – külön mérettáblázatot alakítottak ki.

Normál (középarányos) férfi mérettáblázat a német méretrendszer (HAKA) alapján:

Méretek	44	46	48	50	52	54	56	58
Testmagasság (cm)	168	171	174	177	180	182	184	186
Mellkerület (cm)	88	92	96	100	104	108	112	116
Derékkerület (cm)	76	80	84	88	92	98	102	108

²http://www.nlcafe.hu/oltozkodjunk/20090911/inspiralodj_-_a_oszi-teli_szezon_5_legfontosabb_stilusiranyzata,2010-10-24

³http://www.nlcafe.hu/oltozkodjunk/20090911/inspiralodj_-_a_oszi-teli_szezon_5_legfontosabb_stilusiranyzata,2010-10-24

2. ábra. Férfi öltözethez szükséges méretek⁴

- **1** Testmagasság: cipő nélkül a fejtetőtől a talpig mérjen. A legjobb, ha ajtófélfa mellé áll.
- **2** Mellbőség: a mell legerősebb pontjánál kell a testen vízszintesen körbevezetni a mérőszalagot.
- **4** Derékbőség, illetve a derékrész körmérete: a derék körül mérjük nem túl szorosan. Figyeljen az alkati sajátosságokra.
- **5** Csípőbőség: a mérőszalagot a csípő legerősebb részén vízszintesen körbevezetjük.
- **6** Oldalhosszúság: a deréktől a csípőn át a talpig mérjük.
- **7** Lépéshossz (farmernadrág) a nadrágszár belső varrásának hossza üleptől a nadrág aljáig.
- **8** Fej körméret: a homlok közepén mérve a fej kerülete.
- **9** Nyakméret: nyakbőség mérete.

1. Férfiingek

A férfi ruházat eleme, melyet közvetlenül a felsőtesten is viselhetnek.

- A férfiak ingeket zakók, mellények, pulóverek alatt és önállóan is viselnek.
- A szövetek alapanyaga pamut, pamut-poliészter keverék, len, hernyóselyem lehet. Megkülönböztetünk egyszínűeket, tarkán szötteket, színnyomottakat, és hímzetteket.

⁴ http://www.otto.hu/assets/img/veltab/veltab_muz.gif, 2010-10-24

- Az ingek formai kialakítása rendkívül változatos, általában az ujjak hossza és a gallérok kialakítása szerint szokták azokat csoportosítani. A férfiingek jellegét azonban a gallér adja meg.
 - Inggallérok
 - Kifekvő gallérok

"Az ókorban a gallér a ruhákon ismeretlen volt. A nyak külön védelme és nem ékszerrel történő díszítése csak a középkortól vált elfogadottá. A női ruhák kivágását díszítette először a 13. században egy keskeny csík, a későbbi állógallér őse. A következő két évszázadban a gallér átkerült a férfiruházatra is, előbb a zekét, majd a felsőkabátot is díszítette."⁵ A cikk folytatását olvassa el a <http://drinfo.hu/életmod/szepseg/rolunk-szol/325-a-galler-a-sal-es-a-nyakkendo> web oldalon.

Ingeknél a méretnagyságok jelzése a nyakkerület méretadatai alapján történik.

Lényeges szempont, hogy a gallér jól illeszkedjen a nyakhoz. Az ingek egyik kiegészítője a nyakkendő, melynek viselete hivatalos alkalmakkor elvárt.

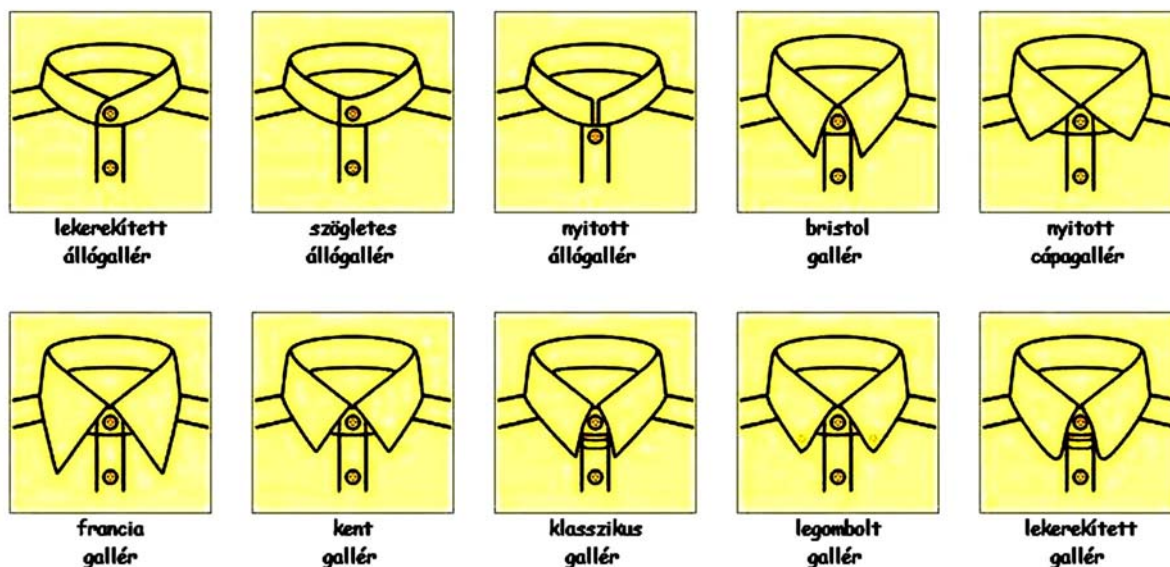
3. ábra. Hosszú ujjú férfiing⁶

Férfiingek méretei:

Méret (normál szabásforma alapján)	36	37-38	39	40	41-42	43-44
Mellkerület(cm)	108	114	120	128	134	142
Derékkerület (cm)	96	106	114	124	134	142

⁵ <http://drinfo.hu/életmod/szepseg/rolunk-szol/325-a-galler-a-sal-es-a-nyakkendo>,2010-10-19

⁶http://www.taboohungary.eu/components/com_virtuemart/show_image_in_imgtag.php?filename=Barack_Sz_n___F_4c7e0b98c97fe.jpg&newxsize=250&newysize=375&fileout=

4. ábra. Inggallérok változatai⁷

2. Férfinadrágok

A lábat részben, vagy egészben eltakaró ruhadarab a nadrág.

A viselési alkalmaknak megfelelően változatos formai kialakításúak lehetnek, melynek hosszúságát, bőségét, szabásvonalát a mindenkori divat befolyásolja. A zsebek formája, alakja és elhelyezésük a munkanadrágok kivételével mindig az aktuális trendekhez igazodik.

- Hosszuk szerint lehetnek: Hosszúnadrágok, térd- és halásznadrágok, rövidnadrágok, sortok

5. ábra. Kockás rövidnadrág⁸

⁷ <http://energy.hu/index.php/szabosag/valaszthato-ing-fazonok.html>, 2010-10-19

- Fazon szerint lehetnek:
 - Csőnadrág
 - Egyenes nadrág
 - Trapéz nadrág
 - Répanadrág
 - Talpallós nadrág
 - Hajtókás nadrág
 - Farmernadrág, Jeans
 - Térdnadrág
 - Kertésznadrág
 - Stb.

A nadrágok alapanyagának megválasztása az évszakokhoz is kötődik. Nyáron vékonyabb, szellősebb, míg télen melegtartóbb, vastagabb nadrágokat viselik. A hidegidőben viselt nadrágokat melegbéléssel látják el. A szövetnadrágokat gyakran térdig viszkózselyemmel bélelik a formatartás és a komfortérzet miatt. A nyári nadrágszövetek színesebbek, bohókásabbak, főleg azok, melyeket a szabadidő eltöltésekor hordanak.

A nadrágélet az angol Eduard király vezette be. Manapság az elegáns szövetnadrágok egyik fontos eleme.

A nadrágok alapanyaga lehet:

- természetes alapú szálanyag, mint például:
 - a pamut, melynek sávoly kötésű szövete hagyományos indigófestéssel kedvelt farmer alapanyag. Ezeket a nadrágokat ma már vászonkötésű, vagy kordbársony szövetből is készítik többek közt. A mai divat azonban változatos színű és kikészítésű farmereket alkotott, melyeket koptatással, hímzéssel stb. tesznek érdekessé.

⁸ http://www.vanity.hu/pictures/subitem/5084/7060_m.jpg?1238070369,2010-10-22

6. ábra. Farmernadrág⁹

A farmernadrágok méreteit lásd az univerzális méretek táblázatában lentebb a dzsekiknél! A méretelnevezésnél a derékkerületet és a lépéshosszt adják meg, tehát két számjeggyel történik a méretmegadás. Az amerikai méretezés szerinti méretekben alkalmazott mértékegység 1 " (incs) = 25,4 mm .

- a gyapjú. A fésűs gyapjúsövetből elegáns, alkalmi nadrágokat készítenek, míg a kártolt gyapjúsövetből vastag téli nadrágokat.
- a lenből készült nyári nadrágok hűvös tapintásúak és könnyen gyűrődnek.
- vegyes szálanyagokból készült szövetek, melyeket főleg poliészter vágott szál és gyapjú, vagy pamut, vagy modál szállal keverik különböző arányban.

3. Zakók

A férfiak fazonos, rendszerint mellrészén merevített felső ruhadarabja. Különböző nadrágokkal jól variálhatók, vagy öltönyként azonos alapanyagú nadrággal viselhető.

Készülhetnek sportos, hétköznapi és elegáns kivitelben, a hozzáillő alapanyagból. Béleletlen és bélelt formában egyaránt. Az ing fölé, a zakó alá gyakran kötött mellényt, pulóvert húzna. Sokan pamut hosszú, vagy rövid ujjú pólóval viselik.

⁹ <http://shop.guess.com/Styleimages/M01073D84A0-VOO-LF.jpg>,2010-10-20

- A hétköznapi öltönyöket különböző csíkos, kockás, egyszínű, vagy kordbársony, düftin szövetekből készítik leggyakrabban.

7. ábra. Kordbársony zakó¹⁰

- A sport zakók kordbársonyból, vagy kártolt gyapjúsövetekből készülnek. Ezeknek a zakóknak könyök részére gyakran könyökvédő foltot varrnak bőrből, bársonyból, vagy vastagabb szövetből.
- Az elegáns zakókat fésűs gyapjúsövetekből készítik.

4. Öltönyök

Legalább két részből álló ruházati termékek. Össze tartozó zakóból, nadrágból állnak, harmadik részként kiegészítésként mellénnyel is készülhetnek.

¹⁰ <http://www.taboo-hungary.eu/zako/kordbarsony-zako> ,2010.10.20.

Normál méret	44	46	48	50	52	54	56	58	60	62	64	66
Testmagasság (irányérték)	168	171	174	177	180	182	184	186	188	189	190	191
Mellbőség (Zakó)	88	92	96	100	104	108	112	116	120	124	128	132
Derékbőség (Zakó)	80	84	88	92	96	100	105	110	115	120	125	130
Csípőbőség (Zakó)	92	96	100	104	108	112	116	120	124	128	132	136
Ujjhossz (Zakó)	60,5	61,5	63	64	65,5	67	68	69	70	71	71,5	72
Zakóhossz (Zakó)	75,5	77	78,5	80	81,5	82,5	83,5	84,5	85,5	86	86,5	87
Derékbőség (Nadrág)	78	82	86	90	94	98	103	108	113	118	123	128
Belhossz (Nadrág)	77	79	81	83	84	85	86	87	87	88	88	89

8. ábra. Öltöny méret táblázat¹¹

9. ábra. Ünnepi öltözet¹²

Az öltönyöket hivatalos alkalmakkor pl. érettségi vizsgázáskor, különböző rendezvényeken pl. esküvő viselik és bizonyos munkakörökben, formaruhaként pl. bankok alkalmazottai. Formailag különböző fazonokkal készülhetnek, mint például a frakk.

A frakk társasági öltöny frakk szárnyal és selyemborítású reverrel (tükörrel), a nadrág oldalrészén paszománnyal. Ehhez viselik a frakk inget, mely megerősített mellrészes, fehér keresztcsíkos, lekerekített sarkú, keményített gallérral, fehér glaszé kesztyűt, fekete zoknit és lakkcipőt. A frakk kiegészítője a fehér színű mindig "V" kivágású frakk-mellény. A pincérek mellénye fekete csíkos "U" kivágású

5. Kabátok, dzsekik

¹¹<http://www.lilly-menyasszonyiruha.hu/pdf/merettablazat.pdf>, 2010.10.20.

¹² <http://media.alompar.hu/foto/oltonyok/A-kiraly-liliomja-Holgyszalon-oltonyei/www-lilly-menyasszonyiruha-hu/1798/2248/500x400/Wilvorst-kollekcio-37-.jpg>, 2010-10-24

A kabát olyan felsőruházat, melynek feladata testünk védelme a zord és enyhe téli, késő őszi és kora tavaszi időjárásban. Téli és tavaszi kabátoknak nevezzük ezeket.

10. ábra. Rövid télikapát¹³

Különböző hosszúságokban készülnek a kabátok:

- Rövid combközépig érő (autós kabát)
- 3/4- es és
- hosszú kivitelben.
- Készülhetnek bélelve és béleletlenül, különböző galléros, vagy kapucnis kialakítással, elegáns és sportos kivitelben. Változó lehet az ujjforma és a záródás is. A zakók fölé mindenképpen klasszikus formájú szövetkabátot ajánlott viselni.
- A meleg téli kabátok több rétegből állnak, jó melegtartó és hőszigetelő képességűek. Gyakran készülnek kevertszálas alapanyagból. Gyakori a képen látható kabát összetétele: 70% gyapjú, 10 %kasmír, 20% poliészter összetétel.

A kabátok sportos, modern kivitelű változata a **dzseki** fazon.

A dzsekik formai kialakítása szinte végtelen.

¹³ http://www.mrsale.net/uploads/tinyce/1auj/telikabat_mrsale05.jpg2010-10-23

A RUHÁZATI TERMÉKEK CSOPORTOSÍTÁSA, ALAPVETŐ JELLEMZŐI

- Derékig érő hosszúságban, vagy hosszított fazonnal készülnek. Különböző alapanyagokból (bőrből, műbőrből, szövetből, rétegelt textíliából, vagy kötött kelméből)
- Az eleje záródás legtöbbször húzózárral, patenttal, tépőzárral, vagy ezek együttes alkalmazásával történik.
- Némely fazon levehető, vagy elrejthető a kapucnival, kivehető ujjakkal, béléssel készül.
- Az ujjak és a derékrész záródhatnak kötött szegéllyel, pánttal.
- Kapucnis és galléros kivitelben is készülnek.
- Külsőrészüket legtöbbször vízlepergető kikészítést kap, vagy PVC bevonatot.
- Bélelt és kivehető melegbéléssel is készülhetnek.

A méretek megadásánál legtöbbször az amerikai az univerzális méretrendszert alkalmazzák. Ezt a mérettáblázatot szabadidő- és sportruháknál, pólók, T- shirtök, ingek gyártásánál is használják.

US Univerzális méretek	XS Extra small- nagyon kicsi		S Small-kicsi				M Médium- közép		L Large-nagy			XL Extra large- nagyon nagy	
Német férfi méretek (normál)	38	40	42		44		46	48		50	52	54	56
Német női méretek (normál)	38		36	38		40		42	44		46	48	50
US Farmer méretek	26/32	27/32	28/32	29/32	30/34	31/42	32/44	33/34	34/34	35/34	36/34	38/34	40/34

11. ábra. Utcai stílusú motoros dzseki¹⁴

Utcai stílusú motoros, szél- és vízálló, lélegző GORE-TEX® textil dzseki, külseje víz- és szennyeződéstartó polimer bevonattal.

6. Férfi alsóruházat

Alsóruházati termékek azok, melyeket közvetlenül a testen fehérneműként viselünk, amelyet a felsőruházat takar.

Az alsóruházati termékek a divat változásainak és a férfiak igényeinek megfelelően átalakulnak. Sokszor új alapanyagok megjelenése hoz változást, mint például a gumi rugalmas Lycra , vagy a terjedelmesített szálak megjelenése.

- Készülhetnek az alsóruházati termékek
 - 100% pamut
 - Micro-Polyamid/Elasthan keverékből
 - 66% Polyamid, 30% Pamut és 4% Elasthan, vagy hasonló összetétellel.
 - Gyakori az antibakteriális, vagy baktériumölő, ezüst kloridos kikészítés, mely a komfortérzetet fokozza.
- A szövettel szemben inkább körkötött kelméből készülnek, mert a kötött árú kényelmes mozgást biztosít , rugalmas és követi a test alakját.
- Slicc (nyílás) nélküli alsónadrágok (11. ábra 4. kép) és az oldalvarrás nélküli alsóruházat is egyre gyakoribb.

¹⁴ <http://www.shox.hu/termekfoto/12300092009050.jpg>

Méret táblázat férfi alsóruha termékekhez:

Derékbőség	USA
71 – 77 cm	S
78 – 86 cm	M
87 – 96 cm	L
97 – 101 cm	XL

Férfi alsóruházati termékek:

– alsónadrágok különböző szárhosszúságban

12. ábra. Alsónadrágformák¹⁵

- Hosszúnadrágok , jégeralsók: sliccel, vagy anélkül (11. ábra 3. kép)
- Rövid alsónadrágok: sliccel, vagy anélkül
- Slippek, rövid száratlanok (11. ábra 4. kép)
- Alsónadrágok szárral (11. ábra 2. kép), vagy szár nélkül (1. kép)
- Bokszeralsók– kötött (11. ábra), vagy szövött anyagból

- Atléták
- Alsóingek
- Ujjatlanok
- Negyedujjasok
- Hosszúujjasok
- Pizsamák
- Rövid szárú, rövid ujjú
- Hosszúszárú, hosszú ujjú

¹⁵http://www.ott-tricot.de/magyar/html_kollektionen/herren_ott_basics.php,http://www.ott-tricot.de/magyar/html_detail_herren/7350.php,2010-10-21

13. ábra. Atléta és negyedujjas alsóing¹⁶

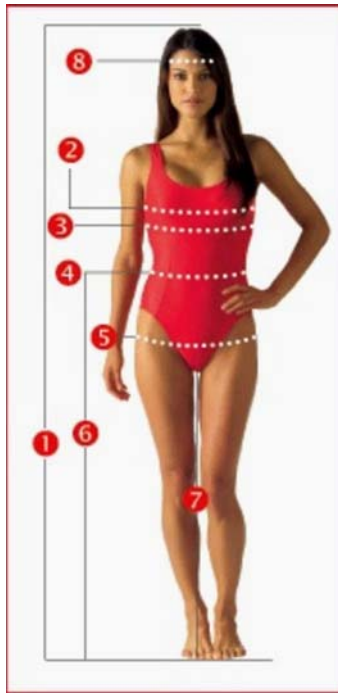
3. Női ruházati termékek

A női felsőruházat (DOB) méretrendszere a testmagasság, a csípőkerület és a mellkerület méretadatain alapszik.

A normál méreteken kívül megkülönböztetnek alacsony és magas méreteket, keskeny csípő és erős csípőméreteket is, melyekre külön mérettáblázatokat alakítottak ki.

A méret neve	Testmagasság (cm)	Csípőkerület (cm)	86	90	94	97	100	103	106	109	114	119	124
		Mellkerület (cm)	76	80	84	88	92	96	100	104	110	116	122
Alacsony méret – normál csípő	160		16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Normál méret – normál csípő	168		32	34	36	38	40	42	44	46	48	50	52
Magas méret – normál csípő	176		64	68	72	76	80	84	88	92	96	100	104

¹⁶ http://www.ott-tricot.de/magyar/html_kollektionen/herren_ott_basics.php, 2010-10-21

14. ábra A női ruházathoz szükséges méretek¹⁷

- **1** Testmagasság: cipő nélkül a fejtetőtől a talpig mérjen.
- **2** Mellbőség: a mell legerősebb pontjánál kell a testen vízszintesen körbevezetni a mérőszalagot.
- **3** Mell alatti bőség (fűző): a mérőszalagot vezesse a mell alatt vízszintesen körbe a testen.
- **4** Derékbőség, illetve a derék rész körmérete: a derék körül mérjük nem túl szorosan.
- **5** Csípőbőség: a mérőszalagot a csípő legerősebb részén vízszintesen körbevezetjük.
- **6** Oldalhosszúság: a deréktől a csípőn át a talpig mérjük.
- **7** Lépéshossz (farmernadrág): a nadrágszár belső varrásának hossza üleptől a nadrág aljáig.
- **8** Fej körméret: a homlok közepén mérve a fej kerülete.

1. Női szoknya

A női öltözködés egyik alapja, mely deréktől lefelé az alsó alsótestet fedi.

A szoknyák hossza, bősége, sziluettje, szabásvonala, alapanyaga és részleteinek kidolgozása a divatirányzatoknak megfelelően állandóan változik. Alapanyaguk lehet bármilyen textil, bőr, műbőr, szőrme, vagy ezek kombinációja.

¹⁷http://www.otto.hu/assets/img/veltab/veltab_zena.gif

A szoknyák hossza lehet:

- Supermini (combig érő)
- Mini (térdet szabadon hagyó)
- Térdet takaró
- Midi (vádliig érő)
- Bokáig
- Földig érő

15. ábra. Szoknyák¹⁸

Néhány a szoknyafazonok közül:

- Egyenes vonalú szoknya
- Hagymaszoknya
- Nadrágszoknya
- Rakott szoknya
- Pliszírozott szoknya
- Hajtásos szoknya
- Áthajtós szoknya
- Csípőrészes szoknya
- Magasított derekas szoknya
- Redőzött szoknya

2. Női blúzok

A blúz önálló felsőrész, melyet szoknyákhoz, nadrágokhoz viselnek.

A blúz fazonok igen változatosak, mert eltérhetnek egymástól

- Nyakkivágásukban
- A gallérjuk formájában, méretében

¹⁸ http://www.cosmopolitan.hu/rw_termek/ruhak/szoknya,2010-10-21

- Ingblúz
 - Kihajtható galléros blúz
 - Állógalléros blúz
 - Matrózgalléros blúz
 - Sálgalléros blúz
 - Bubi galléros blúz
 - stb.
- Az elejerészek kialakításában, a blúzok aljainak kidolgozásában
 - Az ujjak hosszában, bőségében, aljavégződésében
 - Az alkalmazott díszítési módokban, díszítőelemekben
 - Csipkék, fodrok
 - Hímzések, tűzések
 - Gyöngyök, rávasalható díszek
 - Díszgombok
 - stb.
 - A blúzok alapanyagai és azok színe, mintázata is széleskörű. Többnyire vékony Batiszt, Zefír, Puplin, hernyóselyem, kevert szöveteket alkalmaznak, de kedveltek az Azsúr áttört és maratott kikészítéssel mintázott szövetek is.
 - A blúzok fölé különböző kialakítású mellényeket, bolerókat, kardigánokat és zakókat szoktak fölvenni.

16. ábra. Háromnegyed-es ujjú, fodros blúz¹⁹

¹⁹ http://cuccom.hu/_files/stuffs/0/393-4e16597c.jpg,2010-10-24

Sokan megkérdezik, hogy " a női és a férfi ruhák miért fordított gombolásúak? Fincher szerint a szokás a viktoriánus korból ered, amikor is a nemes férfiak maguk öltözködtek, ezért a gombok elhelyezése olyan volt, hogy a jobbkezesek többségének essen kézre. Az előkelő hölgyeket viszont szobalány öltöztette, aki így szemben állt a ruhával. A jobbkezes szobalányoknak tehát a fordított gombolás volt kézreálló."²⁰

3. Női ruhák

Egy, vagy két részből álló ruhadarab, amely a felső és az alsó testet is elfedi.

A ruhák bősége, sziluettje, szabása, részleteiknek kialakítása és alapanyag mind meghatározza azt a körülményt, hogy hol viselik azokat.

- A hétköznapi ruhák egyszerűbbek, visszafogottabbak, mint az ünnepi alkalmakon viselt ruhák. Hosszuk rövid és félhosszú, elvéve találunk köztük hosszúruhákat.

17. ábra. Kétrészes nyári ruha²¹

- A kismamák által kedvelt öltözet a ruha, amiért ezek szabása biztosítja a kényelmet kerekedő hasuknak.

²⁰ <http://www.ruha-divat.eoldal.hu/2010-10-21>

²¹ http://linkszalon.vandal.hu/my_images/2010_03/szoknya_top_felsovel.gif

- Az alkalmi ruhák közé tartozik: az esküvői-, menyasszonyi- koszorúslány-, báli-, estélyi- ruha, illetve party-, és koktél-, ruha . Hosszuk a mini ruhától, a földig érőig bármilyen lehet. Kialakításukhoz selymeket, csipkéket, hímzett fényes és figyelemfelkeltő anyagokat gyakran alkalmaznak. Az esküvői és báli ruhák lehetnek abroncsosak, uszályosak, míg a koktélruhák egyenes vonalúak és egyszerűen elegánsak. Az alkalmi ruháknál a merevített testhez simuló vállnélküli felső rész is gyakori.

18. ábra. Koktél ruhák²²

4. Női nadrágok

A női nadrágokat is csoportosíthatjuk hosszuk, bőségük, szabásuk, szárbőségük stb. alapján. Néhány fazon hasonlít a férfiak által viselt ruhadarabhoz, mint például a pantallós nadrág, vagy farmernadrág, míg más fazonok a nőiességet tükrözik, mint például a nadrágszoknya, vagy a kapri nadrág.

19. ábra. Női nadrágok²³

²² <http://www.bogiboszi.hu/wp-content/uploads/2009/10/Lulus-ruhak1.jpg>,2010-10-24

1. sort, 2. Bermudanadrág, 3. Kapri nadrág, 4. Halásznadrág, 5. Nadrágszoknya, 6. Törökbugyogó

5. kosztümök

A kosztüm, legalább két részből – kabátból és összetartozó nadrágból, vagy szoknyából áll. A kabátrész fazonos, a felsőrészt formatartóan kidolgozzák.

20. ábra. Női kosztüm tűcsíkos szövetből²⁴

- Készülhet a kabát és az alsó rész azonos alapanyagból, egymással harmonizáló színekkel, de lehetnek egymástól elütő színűek is.
- A kosztümöket alapanyaga a viselési alkalomnak megfelelően különböző lehet. Különböző mintázatú és alapanyagú szövetekből, és kötött kelmékből készülnek. Tűcsíkos mintázatú (pl. fésűs gyapjúszövetből), bársony szövetből, buklészetből, tyúklábmintás szövetből, gabardinból, jacquard szövetből, vagy jacquard kötött kelmékből stb.
- A kabátkák egysoros, vagy kétsoros gombolásúak lehetnek, de záródhatnak egyetlen gombbal, húzózárral, kapcsokkal, szalagokkal stb.

²³ Magyar Divat Intézet – Göttinger Kiadó : Ruházati Szakmai ismeretek 1998.

²⁴ <http://www.szabasmintabolt.hu/240-536-thickbox/7762-nadragszoknya.jpg>, 2010-10-22

- Formai kialakításuk igen változatos. Többek közt lehet férfias kidolgozású, Chanel fazonú (jellemzője az ellentétes, vagy elütő szegéllyel történő eldolgozás a széleken), divatkosztümök stb.

6. Női fehérnemű

A felsőruházat alatt hordott női ruhadarabok a női fehérneműk.

A fehérneműbe beletartozik a női hálóruházat is.

Női alsóruházati termékek:

- Melltartók
- Bugyik
- Kombinék
- Trikók
- Bodyk
- Hálóruhák
- Pizsamák

21. ábra. A fehérnemű kiválasztás méretei²⁵

1- mellbőség, 2- mellalatti körméret, 3 - derékbőség, 4- csípőbőség.

²⁵ http://www.felina.de/hu/felina_informs/your_size/index.php

- **Női melltartók**

A melltartó olyan női fehérnemű, mely a mellek formázását tartását segíti elő.

A melltartók fajtái:

- Merevítő (klasszikus melltartó): A merevítőket (ma már fémből készítik) a melltartóba bevarrják, a merevítő megemeli és formálja a melleket.
- Push-Up melltartó: A melltartó az alapfunkció mellett a melleket látványosan megnagyobbítja.
- Varrat nélküli melltartó: Varrás nélkül készült a melltartó kosár.
- Betétes melltartó: A melltartó kosárban a kosár teljes felületén betétpárnát helyeznek el. A betétpárna a mellet megnagyobbítja.
- Sport melltartó: Sportoláskor a mellek extrém tehetésnek vannak kitéve. A kötőszövet szalagjai védelme érdekében kifejlesztett speciális melltartó.

A melltartók méretét egy szám és egy betű jelzi (pld. 75B), mely a méretábrázolatokból kiolvasható ható, a megfelelő méretadatok segítségével.

Méretábrázolat európai melltartó termékekhez

Melltartó méret	Mell alatti méret (cm)	Mellbőség (cm)			
		A	B	C	D
70	68-72	82-84	84-86	86-88	88-90
75	73-77	87-89	89-91	91-93	93-95
80	78-82	92-94	94-96	96-98	98-100
85	83-87	97-99	99-101	101-103	103-105
90	88-92	102-104	104-106	106-108	108-110

A kosárméret kiszámítása: a mellbőség és a mell alatti méret különbsége.

A melltartó kosár méretei				
(A) kosár	(B) kosár	(C) kosár	(D) kosár	(E) kosár
13 cm	15 cm	17 cm	19 cm	21 cm

A melltartók alapanyaga lehet rugalmas sztrecc vékony körkötött alapkelme, poliészterből, pamutból, vagy ezek keverékéből, melyekben Lycra szálak alkalmazásával rugalmasabbá teszik a kelmét. Az alapkelme mellett lánchurkolt és szövött csipkék, szalagok, gumis árukat is felhasználnak a melltartóhoz.

A melltartó pántok készülhetnek fix, vagy levehető kivitelben. Gumik, rugalmas szalagok, szilikon pántok alkalmazásával, melyek mérete minden esetben állítható hosszúságú.

Bugyik:

A női alsótest takarására szolgáló ruhadarabok. Nem ebbe a csoportba a sport és egészségügyi termékek, harisnyanadrágok.

Szabását tekintve készülhetnek hosszú, vagy rövidszárral, vagy szár nélkül, különböző derékhosszúságban, varrás nélkül kialakított és alakformáló változatokban. A melltartók alapanyagával megegyező alapanyagokból.

Mivel a fehérnemű mindig nagy szerepet játszottak a divat illetve az erotika világában igen sok formai változata létezik. Nézzük meg a leggyakoribbakat ezek közül!

- Hagyományos bugyik (magas derekúak), vagy Slippek (csípőig érő)
- Francia bugyik (testre simuló és bőszáru változata)
- Sortok (A férfias szabásuk az összes fehérnemű közül. Egyszerű fehérnemű, mely inkább sportolásra használandó).
- Tangák

22. ábra. Női bugyik formai változatai²⁶

Női trikók, kombinétek

A férfi trikók nőies változata. Alapanyaga, kialakítása mindig a bugyival harmonizáló. Készülnek testre simuló és bővebb változatban, különböző hosszúságokban, fazonokban, alapanyagban.

4. Ruházati termékek, melyet mindkét nem visel

1. Kötött felsőruházat

²⁶ http://www.ott-tricot.de/produktbilder_damen/d_mittel/6159.jpg, 2010-10-23

A vastagabb fonalából készült kötött termékek tartoznak ebbe a csoportba. A kötött kelme szemekből álló szerkezete miatt kényelmesek, meleg tartóak. Önállóan, vagy ingek, blúzok fölé vehetőek.

- **Pulóverek, melyekbe be kell bújni**, mint a nevük is mutatja. Fazonban, mintázatban, színösszeállításban és alapanyagukban is a mindenkori divathoz igazodnak. Ujjuk hossza is változó lehet. Leggyakrabban a nyakkialakításuk szerint csoportosítjuk ezeket a termékeket:
 - Kereknyakúak
 - Gomboló pántosak
 - "V" nyakkivágásúak
 - Garbó nyakúak, csónaknyakúak
 - gallérosak
 - Stb. lehetnek.

Mellények a pulóverek ujjatlan változatai.

23. ábra. Női pulóver és férfi mellény²⁷

- **Kardigánok**

A kardigánok olyan kötött kabátok, melyek eleje két részből áll és különböző megoldásokkal záródhatnak.

²⁷ <http://www.bendiak.hu/>,2010-10-23

- Készülhetnek bélelt és béleletlen kivitelben is, a hétköznapi ruházatkodás kedvelt ruhadarabja.
- A kötött termékek laza szerkezetük miatt különösen könnyen elnyúlnak, szemfutásra hajlamosak, göbösödnek, ezért mosásuk és szárításuk körültekintést igényel.

24. ábra. Gyapjúból készült kapucnis férfi kardigán²⁸

Kézzel, 40C°-on mossuk, fektetve szárítsuk ezeket a termékeket. Mosógépbe gyapjú, vagy kímélő programmal mossuk és (a göbösödés megakadályozására) alkalmazzunk öblítő szert!

2. Sport és szabadidő ruházat

Sportoláshoz, természetjáráshoz, az aktív szabadidő eltöltéséhez szolgáló ruházati termékek összefoglaló neve.

Alapanyaguk:

- Terjedelmesített filamentekből vastag sport ruházati anyagokat gyártanak. Ezek az anyagok körkötött termékek. A fonákoldal bolyhozással a meleg tartásuk fokozható.
- Mikro szálás szövetekből béléssel ellátott szabadidő nadrágokat készülnak.

Termékfelesége:

- Pólók
- Szabadidőruhák
- Úszódresszek

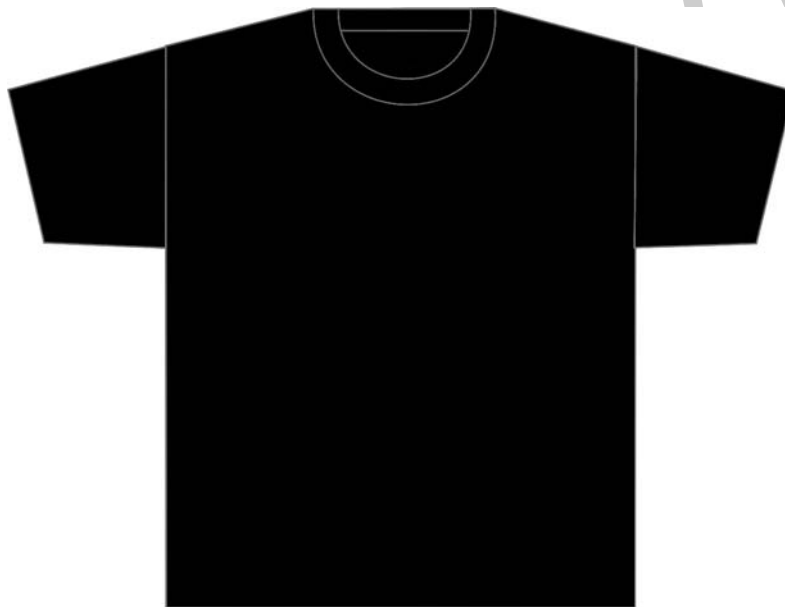
²⁸ http://www.splendicity.com/sheknowsbest/files/2007/10/diesel_stripped_hoodie.jpg,2010-10-24

- Fitnessruhák
- Síruhák
- Golfruhák
- Stb.

Póló, T ing, T – shirt, olyan unisex viselet, amely vékony körkötött anyagból készült bebújós felsőrész.

Alapanyaga különböző kötésmóddal (egyszínoldalas, bordás, interlock, piké) készülő pamut ,vagy pamut- poliészter kötött kelme leggyakrabban, melyet Lycra szálak alkalmazásával tehetnek rugalmasabbá, formatartóbbá, mérte- és alaktartóbbá, mint az alapkelme.

Az ujjá hossza, nyakkör kialakítása, bősége változhat. Egyszínű és mintás változatai is kedveltek. Gyakran hímzett emblémával, nyomott, vagy festett feliratokkal látják.

25. ábra. Hagyományos póló

3. Munkaruházat

Munkaruházon a kifejezetten munkahelyi használatra tervezett ruhadarabokat értjük, amelyet a végfelhasználó saját ruházatának a kiegészítésére, vagy annak védelmében használ. Ezen túlmenően a munkaruházat egyértelműen jelöl egy-egy foglalkozást, elég csak a szakácsok vagy a konyhai személyzet ruházatára gondolni.

A munkaruha – mint átfogó fogalom – különböző fajta munkahelyi ruhákat foglal magában. Alapvetően három nagy kategóriája van, ezek a következők:

- **Közönséges munkaruha:** A munkahely jellegétől függően, különböző formában – kétrészes munkaruhák, köpenyek, overallok, nadrágok, kabátok – jelennek meg.

- **Védőruha:** Nagy igénybevételű ruhadarabok, melyek viselőjének biztonságát és egészségének védelmét szolgálják meghatározott, speciális munkakörülmények között (pld. lángálló, jó láthatósági védőruhák, antisztatikus védőruhák).
- **Formaruha:** Felhasználási területét tekintve két nagy csoportja van: a szolgáltatás területén használt formaruhák (kereskedelem, vendéglátóipar, közlekedés) és az üzleti életben használt hivatali/üzleti formaruhák (bankok, biztosítótársaságok hivatalok stb). Jellegüket tekintve igen közel állnak az utcai- és divatruházathoz.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. Divatlapok, internet, saját öltözékek segítségével **nézzék meg**, milyen stílusok szerinti ruhákat viselnek a lakóhelyükön élő emberek.
2. Megfigyeléseik alapján **íja le** az egyes ruházati termékek jellemzőit!
3. **Figyeljék meg** az egyes termékeken feltüntetett méretek megadásának módjait!
4. **Ovassák el** tanulótársaival és **beszéljék meg** az alábbi cikket!

"Nadrág vásárlásakor tehát figyelembe kell venni, hogy milyen alkalomkor szeretnének hordani. A farmer, úgy tűnik, soha nem megy ki a divatból, mégis nem minden szituációban használható viselet. A farmernadrágok egyes típusai már klasszikusnak számítanak, és beleférnek a sportosan elegáns öltözködési stílusba. Az újabb rojtos, pántokkal, cipzárakkal, szakadásokkal díszített fazonok viszont csak szabadidőben használhatóak.

A kordbársony nadrág szintén nem egy merev viselet. Megfelelő körülmények között belefér a mindennapos használatba. Ezek a nadrágok egy megfelelő zakóval lehetővé teszik a lazán elegáns stílust.

A farmer és a kordbársony nadrágok megfelelő inggel és zakóval kiegészítve elegáns megjelenést is lehetővé tesznek a mindennapokban, viszont tudni kell, hogy vannak olyan alkalmak, munkahelyek, ahol ezek az összeállítások kerülendőek.

A farmernadrágok mellett a pamutnadrágok is egyre inkább hódítanak. A pamutpantallók nem olyan nehezek, könnyebben kezelhetők, szellősebbek, kényelmesebbek a merev farmernadrágnál. Sok színben léteznek, jól ki lehet őket használni, egyszerűségük folytán mindenkinek jól állnak. (kevés rajtuk a zseb, varrás és hajtás). A pamutnadrágok további nagy előnye, hogy szinte bármilyen fazonú cipővel viselhetjük, lehet az elegáns fűzős cipő, papucscipő, vászoncipő vagy szandál.

Alkalmi nadrágnak, öltönynadrágnak mindenképpen sötét paszellszínű, egyszerű szabású, 100% gyapjú vagy gyapjúkeverék nadrágot válasszon! Átmenetinek sötétebb és középszínű, lazább szabású, természetes vagy kevert szövetből, nyárinak világosabb színű, laza szabású, természetes alapú lenvászonból készült nadrágot válasszon! A nadrág harmonizáljon a zakóhoz, vagy karakteresen világosabb, vagy sötétebb legyen!

Amint látja, önmagában nehéz meghatározni, hogy milyen nadrágot érdemes választani, mivel sokféle szempontot figyelembe kell venni a döntéskor. Megfelelő kiegészítő, pl. öv kiválasztásával tovább erősítheti az elegáns, stílusos megjelenést. "²⁹

5. **Látogassanak el** a következő weboldalra <http://www.ferfinadragok.hu/> és a "Hogyan válasszunk megfelelő nadrágot?" címszó alatt megnézhetnek egy érdekes videót a (http://www.youtube.com/watch?v=ZDmlaTYywg8&feature=player_embedded) nadrág helyes megválasztásához.
6. A megfelelő ing kiválasztásáról és az ingek méretezéséről nézzék meg a Youtube videoi közül a <http://www.youtube.com/watch?v=73DfYsqjRA&feature=related> . **Beszélgék meg** a látottakat!
7. A helyes az egyéniségünknek, testalkatunknak megfelelő öltöny kiválasztásáról szintén a Youtube portálon talál egy kisfilmet. **Nézzék meg és beszéljék meg!** <http://www.youtube.com/watch?v=I7yNXfuWRTA&feature=related>
8. **Gyűjtsék össze** a ma divatos blúzformák jellemzőit!
9. **Hasonlítsa össze** a női és férfi fehéreneműk jellemzőit. Érzékszervi vizsgálatokkal (nézze meg kialakítását, a varratok puhaságát, tapintsa meg az anyagot stb.) **állapítsa meg** viselési tulajdonságuk jellemzői!
10. A különböző női bugyik, melltartókról olvashatnak érdekességeket a következő web oldalon. <http://cotcot.hu/cikk/2008/02/15/hogyan-vasarolj-fehernemut>, szintén itt a testalkathoz megfelelő bugyik kiválasztásában is tanácsot adnak. **Vitassák meg** az olvasottakat!
11. **Tájékozódjanak** a különböző sportágakban használatos ruházatról! Válasszon a csoporton belül mindenki egy- egy különböző sportágat! A ruházat részein kívül, az alapanyagokat is **figyeljék meg! Beszéljék meg** csoportosan tapasztalataikat!

²⁹ <http://www.ferfinadragok.hu/>,2010-10-24

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Csoportosítsa a ruházati termékeket rendeltetésük szerint!

2. feladat

Nevezze meg a képen látható ruházati terméket! Írja, le főbb jellemzőit!

26. ábra ³⁰

³⁰ <http://energy.hu/index.php/tavasz-nyari-ferfi-ingek.html>,2010-10-23.

3. feladat

Hogyan történik az ingek méretnagyságának megadása?

4. feladat

Milyen alapanyagból készülnek a farmernadrágok? Ismertesse röviden!

5. feladat

Határozza meg az alsóruházat fogalmát!

6. feladat

Női melltartók kosárméretét hogyan lehet meghatározni?

7. feladat

Röviden ismertesse a pulóver és a kardigán közötti különbséget!

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Felsőruházat, alsóruházat, cipők, kiegészítők

2. feladat

A képen férfiing látható. Rövid ujjú, inggalléros, eleje végig nyitott, gombbal záródó, mellrészén két db nagy zsebfedős zsebbel, bal ujjja alján is zseb található.

3. feladat

Ingeknél a méretnagyságok jelzése a nyakkerület méretadatai alapján történik.

4. feladat

Természetes alapú szálak anyagból, pamutból készül, melynek sávoly kötésű szövete hagyományos indigófestésű. Ezeket a nadrágokat ma már vászonkötésű, vagy kordbársony szövetből is készítik többek közt. A mai divat azonban változatos színű és kikészítésű farmereket alkotott, melyeket koptatással, hímzéssel stb. tesznek érdekessé.

5. feladat

Alsóruházati termékek azok, melyeket közvetlenül a testen fehérneműként viselünk, amelyet a felsőruházat takar.

6. feladat

A kosárméret kiszámítása: a mellbőség és a mell alatti méret különbsége.

7. feladat

A pulóvert eleje zárt, ezért a fejünket átdugva (bebújva) a nyakrészen keresztül vesszük föl, míg a kardigán eleje nyitott és fölvétele is egyszerűbb.

GYERMEKRUHÁK, CIPŐK, RUHÁZATI KIEGÉSZÍTŐK

ESETFELVETÉS– MUNKAHELYZET

Az öltözet nem csak férfiak és nők ruhájából áll. A csecsemőket, bábikat, a kisgyermekeket, is öltöztetik, míg a nagyobb gyerekek már maguk szeretnek öltözködni. Ruhátáruk számtalan ruhából áll. És a ruhán kívül még cipőt, harisnyát, sálát, sapkát, kesztyűt és más ruházati termékeket is viselünk.

Ebben a fejezetben tekintsük át a gyermekek ruházatának elemeit, valamint nézzük meg, melyek azok a termékfélések, melyek szükségesek az öltözetünkhöz!

1. Gyermekruhák

A gyerekek méretei nem azonosak a felnőttek méreteivel. A művészeti felosztás szerint a fejhosszat alkalmazzák mértékegységként, mely alapján az újszülött gyerekek magassága arányos testalkat esetén 4 és 1/2 fejhossz, a gyermektestalkat testmagassága 6 fejhossz, a tiniké 7 fejhossz, míg a felnőtteké 7 és 1/2 – 8 fejhossz. Látható, hogy a méretek korcsoportonként változnak, ezért a gyerekek méreteiben is kialakultak korcsoportos felosztások.

Megkülönböztetünk:

- Bébi
- Lányka
- Fiú
- Tini ruhák (bakfis, kamasz)

Bébi ruhák

- A kisbabák ruhatárában fontos, hogy bőrbarát, meleg, puha tapintású jó nedvszívóképességű, jól mosható ruhák legyenek, melyek lehetővé teszik az egyszerű, praktikus átöltöztetést és a réteges öltözködést.
- A pamut alapanyagú batisztból, puplimból kisingek, kötött alapanyagból rugdalózók (lábfeje zárt), bodyk, kiskabátok, hálósákok készülnek. A gumis derekú nadrágok mellett a kantáros nadrágok is megtalálhatók. Kiskabátok, dzsekik is a ruhatár részei. A kötött termékek kedveltek, különösen a bársonyos nyírott plüss. A felsőruházatnál a bolyhozott belsejű puha, meleg ruházat kötött kelme, a gumis derekú kötött és farmernadrágok az elterjedtek.

27. ábra Alul patentos Body³¹

- **Fiú, lányka ruhák**

Mindkét nem végtagjai megnyúlnak, a csecsemőkre jellemző has mérete csökken. A testarányok hasonlóak, a két nem között inkább a nemi jellegre utaló ruhák a különbözőek. Mindkét nem ruhatárának alapidarabjai:

- Pólók
- Farmernadrágok
- Nadrágok
- Szabadidőruhák
- Pulóverek, kardinók
- Dzsekik, kabátok,
- Pizsamák

A lányoknál megjelennek a szoknyák, blúzok, míg a fiúknál főleg az ünnepi alkalmakkor viselt zakók, szövetnadrágok, ingek. A fehérneműk is kezdenek különbözni a lányoknál bugyik, pántos kombinétek, hálóingek, míg a fiúknál a kispajzok, alsótrikók. A ruhák színei, a díszítés jellege is nemhez kötődik.

- **Tini ruhák**

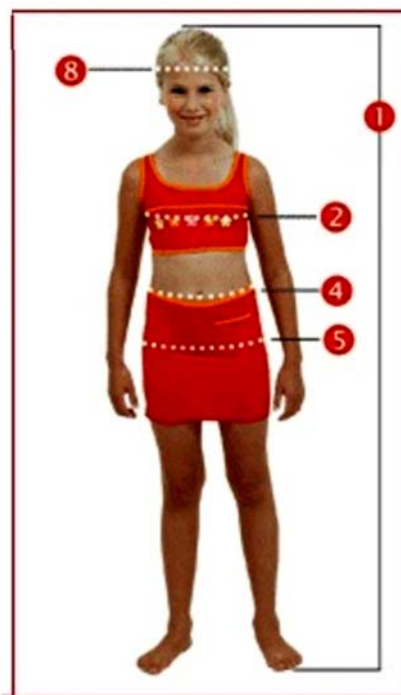
A kamaszok és bakfisok testnövekedése lelassul, és a test kezdi elérni a nőies és férfias formákat. Hosszúsági arányaikban és szélességi arányaikban megközelítik a felnőtt testalkatot. Ruházatuk is mind jobban kezd a nemi jellegnek megfelelően megváltozni, melyet ruhatáruk összetétele is tükröz. (pl. lányoknál a melltartó nélkülözhetetlen ruhadarab lesz, függetlenül a mell méretétől). A játékfigurás díszítéseket az együttesek képei, feliratos pólók vagy az önkifejezés megnyilvánulásai váltják föl.

³¹ <http://leo-poldi.hu/webshop/images/P1010037.JPG>, [P1010036.JPG](http://leo-poldi.hu/webshop/images/P1010036.JPG), 2010-10-23

KAMASZ divat						
rendelési méret	testmagasság 1	mellbőség 2	LÁNYKA		FIÚ	
			derékbőség 4	csípőbőség 5	derékbőség 4	csípőbőség 5
152	147 - 152	73 - 77	63 - 65	78 - 83	63 - 67	78 - 82
158	153 - 158	76 - 80	64 - 67	82 - 87	66 - 69	81 - 85
164	159 - 164	79 - 83	66 - 68	86 - 90	68 - 71	84 - 88
170	165 - 170	82 - 86	67 - 70	89 - 94	70 - 73	87 - 91
176	171 - 176	85 - 89	69 - 71	93 - 97	72 - 75	90 - 94
182	177 - 182	88 - 92	70 - 73	96 - 101	74 - 78	93 - 97
188	183 - 188	91 - 95	72 - 75	100 - 105	-	-

BÉBI/GYERMEK divat				
rendelési méret	testmagasság 1	mellbőség 2	derékbőség 4	csípőbőség 5
50	40 - 50	41 - 43	41 - 43	41 - 43
56	51 - 56	43 - 45	43 - 45	43 - 45
62	57 - 62	45 - 47	45 - 47	45 - 47
68	63 - 68	47 - 49	46 - 48	47 - 49
74	69 - 74	49 - 51	47 - 49	49 - 51
80	75 - 80	51 - 53	48 - 50	51 - 53
86	81 - 86	52 - 54	49 - 51	52 - 54
92	87 - 92	53 - 55	50 - 52	53 - 56
98	93 - 98	54 - 56	51 - 53	55 - 58
104	99 - 104	55 - 57	52 - 54	57 - 60
110	105 - 110	56 - 58	53 - 55	59 - 62
116	111 - 116	57 - 59	54 - 56	61 - 64
122	117 - 122	58 - 62	55 - 58	63 - 67
128	123 - 128	61 - 65	57 - 59	66 - 70
134	129 - 134	64 - 68	58 - 61	69 - 73
140	135 - 140	67 - 71	60 - 62	72 - 76
146	141 - 146	70 - 74	61 - 64	75 - 79
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-

GYERMEK cipő					
rendelési méret	lábhossz cm-ben	rendelési méret	lábhossz cm-ben	rendelési méret	lábhossz cm-ben
18	11	24	14,9	30	18,7
19	11,6	25	15,5	31	19,4
20	12,3	26	16,2	32	20,1
21	13	27	16,8	33	20,7
22	13,7	28	17,4	34	21,4
23	14,3	29	18,1	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

28. ábra. Gyermek méretek³²

³² <http://www.otto.hu/l-meret-tablázat-gyerek-meretek.php>,2010-10-24

2. Cipők

A cipő a lábviseletek egyik fajtája, alapvető feladata az emberi láb védelme a külvilág hatásaival szemben.

"A cipő fogalma ősidők óta az emberhez tartozó, mindennapokban használatos lábbelit határozta meg. Felépítése nem sokban változott, a talp, a felső és belső rész állandó hozzávalói a cipőnek. Mégis feltűnt egy tervező, aki teljesen új szemszögből tanulmányozta a cipőket"

29. ábra. Talán a jövő cipőjét látjuk Julian Hakes tervezőtől³³

*"A cipő felső részét egy a lábfej köré csavarodó pánt helyettesíti, vagyis az egész cipő egy pánt. Ugyanis a lábbelik vékony gumirétegből és bőrből készülnek. A járófelületen tapintható a gumiréteg, amely könnyed és légies járást biztosít viselője számára. A belső és felső részt is bőr borítja. A cipők semmi nemű díszítést és mintát nem kaptak felületükre, a tervezőjük a formájukat és egyediségüket kívánta hangsúlyozni a letisztultságokkal és egyszerűségükkel."*³⁴

A cipők részei:

- Járótalp - a cipő alját képező felület. Anyaga legtöbbször bőr, műbőr vagy műanyag.
- Felsőrész - a lábbeli talphoz illeszkedő külső része, feladata a cipő lábon tartása. Általában bőr, műbőr vagy ritkábban vászon alkotja. Többféle szerkezetű is lehet: állhat egyetlen darabból, vagy készülhet több kisebb, akár különböző anyagú és színű összevarrt részből. A cipő díszítéseinek gyakori helye.
- Fedőtalp - a cipő belső aljzata, közvetlenül a láb alatt helyezkedik el. A legtöbb cipő esetében eltávolítható és kicserélhető. Sokszor előfordul, hogy a lábbelihez mellékelt fedőtalpbélést az egyén különleges igényeinek vagy szükségleteinek megfelelő darabbal helyettesítik (például ortopédiai okokból, vagy a kellemetlen szagok megfékezésére.)

³³ <http://www.modell-leszek.hu/wp-content/uploads/2009/10/juloan-hakes-shoe.jpg>

³⁴ <http://www.modell-leszek.hu/a-cipo-fogalmanak-ujraertelmezese/>

A RUHÁZATI TERMÉKEK CSOPORTOSÍTÁSA, ALAPVETŐ JELLEMZŐI

- **Bélés** – a lábbeli belsejét alkotó felsőrészbélés.
- **Sarok** – a cipő hátsó alsó részét képező erősítés, gyakorlatilag a láb sarkára ható nagyobb nyomások kiállítására készül. Lehet magas, hogy a lábbeli viselője magasabbnak tűnjön, illetve tehet saroknélküli.³⁵

Cipők csoportosítása:

- Nemek szerint: bébi-, kisgyermek-, gyermek-, lány-, fiú-, női-, és férficipők.
- Rendeltetés szerint: utcai-, alkalmi-, sport-, speciális cipők.
- Sarok kialakítás alapján: saroknélküli, alacsony és magas sarkú cipők.
- A felerősítés (lábotartás) módja szerint: fűzős, gumiruganyos, csatos, felerősítő elemekkel.
- Alapanyaguk szerint, készülhetnek bőrből, textiltől, hánscból, fából stb.

A különböző szandáloknak, saruknak, papucsoknak nincs fejrésze ezért nem sorolhatók a cipők kategóriájába, a lábbelik csoportjába tartoznak.

Méretezésük megegyezik a cipőkével.

Cipőméretek

Férfi méretek																		
U.S.A.	6	6.5	7	7.5	8	8.5	9	9.5	10	10.5	11	11.5	12	13	14	15	16	17
Európa	39	39.5	40	40.5	41	41.5	42	42.5	43	43.5	44	44.5	45	46	47	48	49	50
U.K.	5	5.5	6	6.5	7	7.5	8	8.5	9	9.5	10	10.5	11	12	13	14	15	16
cm	24	24.5	25	25.5	26	26.5	27	27.5	28	28.5	29	29.5	30	31	32	33	34	35

Női méretek													
U.S.A.	5	5.5	6	6.5	7	7.5	8	8.5	9	9.5	10	10.5	11
Európa	36	36.5	37	37.5	38	38.5	39	39.5	40	40.5	41	41.5	42
U.K.	3	3.5	4	4.5	5	5.5	6	6.5	7	7.5	8	8.5	9
cm	21.5	22	22.5	23	23.5	24	24.5	25	25.5	26	26.5	27	27.5

Gyerek méretek												
U.S.A.	7	7.5	8	8.5	9	9.5	10	10.5	11	11.5	12	12.5
Európa	24		25		26		27		28		29	30
U.K.	6	6.5	7	7.5	8	8.5	9	9.5	10	10.5	11	11.5
cm	13	13.5	14	14.5	15	15.5	16	16.5	17	17.5	18	18.5

Kamasz méretek														
U.S.A.	13	13.5	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4	4.5	5	5.5	6	7
Európa	31		32		33		34		35	36	37		38	39
U.K.	12	12.5	13	13.5	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4	4.5	5	6
cm	19	19.5	20	20.5	20.5	21	21.5	21.5	22	22.5	23	23.5	24	25

30. ábra. Cipőméretek³⁶

³⁵ http://hu.wikipedia.org/wiki/Cip%C5%91#L.C3.A1sd_m.C3.A9g, felhasználásával, 2010-10-24

³⁶ <http://www.columbia.hu/size-chart-hu.html>, 2010-10-24

A különböző korosztálynak szánt cipők kialakítása mindig a korcsoport szokásait veszi figyelembe.

- Csecsemőknél még csak védelmet szolgál a cipő, ezért legtöbbször textilből készül, vagy textília és bőr, műbőr összedolgozásából.
- A gyermekcipők között csak lapos sarkú cipőkkel, szandálokkal, papucsokkal vagy sportcipőkkel találkozunk.
- A magas sarkú cipők a női cipőtárba tartoznak.

31. ábra. Cipőfazon, túsarokkal és alacsony sarokkal³⁷

3. Ruházati kiegészítők

- Harisnyaféleségek
- Sapka, kalap
- Sál
- Kesztyű

Harisnyaféleségek

A lábon hordott kötött termékeket nevezik harisnyaféleségeknek, melyeket száruk hosszúsága és kialakításuk szerint különböztetnek meg.

Harisnyaféleségek csoportosítása:

- Titokzokni: sarokrészig ér
- Bokazokni: bokáig érő

³⁷ http://pink.ize.hu/_files/pics/00000/00000341.jpg, 2010-10-24

- Térdzokni és térdharisnya: boka és térd közötti a szárhosszúsága (alapanyagukban, vastagságukban különböznek)
- Lábtyű: zokni orr része ujjakban végződik.
- Harisnya: combig ér, viseléséhez harisnyatartó kell.
- Combfix: combig ér, szilikonos és gumis felső szegélye rátapad a combra
- Harisnyanadrág: a fenékrészt takarja, érhet csípőig és derékrészig; lehet egyben gyártott, vagy részekből szabott pl. kismamáknak, moletteknek.
- Legging: a lábfej nélküli harisnyanadrág.

A vastagabb hideg időre gyártott termékek készülhetnek, pamutból, akrilból, keverékfonalakkból. A vékony harisnyák terjedelmesített szálakból, legtöbbször poliamidból – ezek a krepp harisnyák, vagy a fényes felületű harisnyák multifilamen szálból készülnek – ezek az üvegfényű harisnyák. Ezen kívül készítenek, még un. gyógy harisnyákat, vagy alakformáló harisnyákat is.

Harisnyaféleségek méretezése:

Lábméret alapján pl. zokniknál, harisnyanadrágoknál testsúly és csípőbőség alapján történik.

32. ábra. Mintás combfix³⁸

Sapka, kalap

A sapka viszonylag tarás nélküli fejrevaló, míg a kalap merev formájú termék. Feladatuk a fej védelme, az öltözet kiegészítése.

³⁸ <http://bolthely.hu/kepek/michellezokni/00474.jpg>, 2010-10-24

Az év minden szakaszában a férfiak, nők, gyerekek egyaránt viselik. A fejfedő nemcsak a napsugaraktól véd, de feldobja és különlegessé teszi az öltözéket, viselőjét pedig egyedivé teszi. Különböző alapanyagból, formaváltozatokba készül. A fejfedők készítésére felhasználnak gyapjúból készült nemezeket (kalap), különböző növényi rostokat, növényi anyagokat (szalmakalap), fonalakat (kötött sapkák) és szöveteket is. Díszítésükre szinte bármilyen anyag felhasználható, a fejrész lehet karimás, vagy anélküli, vagy ellenzős. Készítésükhöz a fej méretére van szükség.

Sapka méretek

Méretezés	S/M	M	L	L/XL	XL	XXL	3XL	Állítható méretű	Egy méretben
Felnőtt fejkörméret (inch)	21 1/2-21 7/8	22-22 3/8	22 3/4-23 1/4	21 1/2-24	23 1/2-24	24 1/4	24 1/2	21 1/4-24 1/2	21-23 7/8
Felnőtt sapka méret	6 5/8-7	6 7/8-7	7 1/8-7 1/4	6 3/4-7 1/2	7 3/8-7 1/2	7 5/8	7 3/4	6 5/8-7 3/4	6 1/2-7 1/2
Kamasz fejkörméret (inch)	19 1/2-20			20 1/2-21 1/2					19 1/2-21 7/8
Kamasz sapka méret	6 1/8-6 1/2			6 3/8-6 5/8					6 1/8-6 3/4
Kisgyermek fejkörméret (inch)									19 1/2-20
Kisgyermek sapka méret									2T-4T
Csecsemő fejkörméret (inch)									19
Csecsemő sapka méret									0-18 hónap

33. ábra. Sapka méretek³⁹

1" (incs) = 25,4 mm

34. ábra. Szalmakalap⁴⁰

³⁹ <http://www.columbia.hu/size-chart-hu.html>

⁴⁰ <http://www.barett.hu/?oldal=6>

Sálak, kendők

Nyakbavaló téglalapalakú (a sál), vagy háromszög alakú (a kendő). Feladatuk lehet védelem, vagy az öltözet díszítése, kiegészítése.

Méretük változó. Készülhetnek, selyemből, kötött kelméből, vagy szövetből. Díszíteni lehet rojtokkal, bolytokkal stb.

Kesztyűk

A kéz méretének megfelelő méretben készül, beborítja azt. Feladata a kéz védelme a hideg és más viszontagságok ellen, az öltözet kiegészítése.

- Megkülönböztetnek a hagyományosan 5 ujjas kesztyűt és egyujjas kesztyűt . A különböző foglalkozásokhoz pl. vadászathoz, sportokhoz pl. bokszkesztyűk, más speciális kialakítású kesztyűket használnak.
- Készülhetnek
 - különböző bőrből; melyek csak akkor moshatóak, ha mosóbőrből készülnek,
 - láchrunkt anyagokból pl. a vékony báli csipke kesztyűk, körkötött kelméből a vékony kosztümkhöz használtak, vagy
 - síkkötött kelméből a vastagabb téli pl. egyujjas kesztyűk ezek a kesztyűk moshatóak.
 - Műbőrből
 - Speciális rétegzett textíliákból
 - Egyéb anyagokból (henteseknek vágásálló kelvából, vagy láncszemekből)

35. ábra. Motoros kesztyű szarvasbőrből⁴¹

⁴¹ http://cuccom.hu/_files/stuffs/0/48-4249ec86.jpg

Kesztyűméretek:

"Hogy megtudhassa, a kesztyűméretét mérje meg (cm-ben) a kezét körbe egy mérőszalaggal, ahol a piros vonal mutatja a mellékelt ábrán (közvetlenül a bűtykök alatt). A domináns kezét mérje, tehát a jobb kezét, ha jobbkezes és a bal kezét, ha balkezes."⁴²

MÉRETTÁBLÁZAT**Női kesztyűk**

<i>méret</i>	<i>cm</i>
6 1/2	17
7	19
7 1/2	21
8	22

Férfi kesztyűk

<i>méret</i>	<i>cm</i>
8	22
8 1/2	23
9	24
9 1/2	26
10	28

36. ábra. Kesztyűk méretei⁴³

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. Nézzék meg egy csecsemőknek és kisgyerekeknek áru bolt kínálatát!

- Készítsenek listát az különböző ruházati cikkek választékáról, a ruházati kiegészítőkről!
- Figyeljék meg a ruhák alapanyagait, méretezését!
- Nézzék meg az alkalmazott díszítőelemeket!

⁴² <http://www.pannonpecsikesztyu.hu/index.php?modul=shop&cat=69,2010-10-24>

⁴³ <http://www.pannonpecsikesztyu.hu/index.php?modul=shop&cat=69,2010-10-24>

Csecsemők ruházata és kiegészítői: _____

Gyermekek ruházata és kiegészítői: _____

2. Keressenek olyan honlapokat, ruházati boltokat, ahol kamaszoknak árulnak ruhákat!
 - Figyeljék meg az árult termékek méretének megadását
 - A színeket, díszítési módokat!
 - Hasonlítsák össze a lányoknak és a fiuknak árult ruházati termékeket!
3. Látogassanak el egy cipőboltba! Nézzék meg külön külön a női, férfi és gyermekcipőket!
 - Figyeljék meg jellegzetességeiket korcsoportonként!
 - Nézzék meg a termékek sarok kialakításait
 - Figyeljék meg a cipőtálpak kialakítását
 - Nézzék meg, hogy milyen alapanyagból készültek a termékek különböző részei.
 - Keressenek, alkalmi és sportcipőket. Hasonlítsák össze azokat!
4. Keressenek a tanult harisnyaféleségekre példákat!
 - Használják az internetet!
 - Látogassanak el harisnyaboltokba és érzékszervi vizsgálatokkal győződjenek meg a termékek tulajdonságairól!
5. Látogassanak el a olyan honlapra, ahol a különböző sapkákról, kalapokról, sálakról, kesztyűkről ismertetőt. Pl. <http://www.barett.hu> , <http://www.pannonpecsikesztyu.hu>
 - Figyelje meg a termékek sokszínűségét
 - A gyártásukhoz felhasznált alapanyagokat
 - Keressen más termékgyártó cégeket és hasonlítsa össze azok kínálatát!
6. Vegyen méretet saját magáról!
 - Cipővásárláshoz
 - Sapkavásárláshoz
 - KesztyűvásárláshozEllenőriztesse tanuló társával a levett méreteket! Keresse ki a táblázatokból méreteit!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Sorolja föl a bÉbi ruhákkal szembeni követelményeket!

2. feladat

Határozza meg a cipő feladatát!

3. feladat

Sorolja fel a cipő részeit és jellemezze röviden az egyes részeket!

4. feladat

Határozza meg !Mely termékeket nevezünk harisnyaféleségnek? Határozza meg!

5. feladat:

Milyen kialakítású lehet egy sapka?

6. feladat

Tegyen javaslatot a képen látható kesztyű

- Felhasználási területére
- Alapanyagára!

37. ábra. kesztyű⁴⁴

⁴⁴ http://www.painthorse.hu/shop/products_pictures/31488_brown_s.jpg,2010-10-24

Javaslat felhasználási területre: _____

Alapanyagra: _____

MUNKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A kisbabák ruhatárában fontos, hogy bőrbarát, meleg, puha tapintású jó nedvszívóképesség, jól mosható ruhák legyenek, melyek lehetővé teszik az egyszerű, praktikus átöltöztetést és a réteges öltözködést.

2. feladat

A cipő a lábviseletek egyik fajtája, alapvető feladata az emberi láb védelme a külvilág hatásaival szemben.

3. feladat

- Járótalp – a cipő alját képező felület. Anyaga legtöbbször bőr, műbőr vagy műanyag.
- Felsőrész – a lábbeli talphoz illeszkedő külső része, feladata a cipő lábon tartása. Általában bőr, műbőr vagy ritkábban vászon alkotja. Többféle szerkezetű is lehet: állhat egyetlen darabból, vagy készülhet több kisebb, akár különböző anyagú és színű összevarrt részből. A cipő díszítéseinek gyakori helye.
- Fedőtalp – a cipő belső aljzata, közvetlenül a láb alatt helyezkedik el. A legtöbb cipő esetében eltávolítható és kicserélhető. Sokszor előfordul, hogy a lábbelihez mellékelt fedőtalpbélést az egyén különleges igényeinek vagy szükségleteinek megfelelő darabbal helyettesítik (például ortopédiai okokból, vagy a kellemetlen szagok megfékezésére.)
- Bélés – a lábbeli belsejét alkotó felsőrészbélés.
- Sarok – a cipő hátsó alsó részét képező erősítés, gyakorlatilag a láb sarkára ható nagyobb nyomások kiállítására készül. Lehet magas, hogy a lábbeli viselője magasabbnak tűnjön, illetve tehet saroknélküli.⁴⁵

4. feladat

A lábon hordott kötött termékeket nevezik harisnyaféleségeknek, melyeket száruk hosszúsága és kialakításuk szerint különböztetnek meg.

5. feladat

Peremes, vagy anélküli és simlis kialakítású.

⁴⁵ http://hu.wikipedia.org/wiki/Cip%C5%91#L.C3.A1sd_m.C3.A9g, felhasználásával, 2010-10-24

6. feladat

Felhasználási terület: lovaglás

Alapanyaga: síkkötött, gyapjú kesztyű, bőr betéttel

MUNKANYAG

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Magyar Divatintézet – Göttinger kiadó: Ruhaipari Szakmai ismeretek 1998, 1. kiadás

Máté Péter: Textil és Divat ABC , 1982 OKISZ Labor

Hauck Mária– Zubonyai Ferencné : Ruhaipari anyag– és áruismeret 59189, Műszaki Könyvkiadó

Dán Zoltán– Deákfalvi sarolta: Fehérnemű készítő szakrajz 37350, Műszaki Könyvkiadó , Budapest1995.

<http://adivatnagyjai.repeta.hu/>, Locky Marietta: A divat története, 2010–10–18

http://www.nlcafe.hu/oltozkodjunk/20090911/inspiralodj_-_a_oszi_teli_szezon_5_legfontosabb_stilusiranyzata,2010–10–24

<http://www.otto.hu>,2010–10–24

<http://drinfo.hu/eletmod/szepseg/rolunk-szol/325-a-galler-a-sal-es-a-nyakkendo>,2010–10–19

<http://energy.hu/index.php/szabosag/valaszthato-ing-fazonok.html>,2010–10–19

<http://www.vanity.hu>,2010–10–22

<http://shop.guess.com/>,2010–10–20

<http://www.taboo-hungary.eu/zako/kordbarsony-zako> ,2010.10.20.

<http://www.lilly-menyasszonyiruha.hu/pdf/meretablazat.pdf>,2010.10.20.

<http://media.alompar.hu/foto/oltonyok/A-kiraly-liliomja-Holgyszalon-oltonyei/www-lilly-menyasszonyiruha-hu/1798/2248/500x400/Wilvorst-kollekcio-37-.jpg> , 2010–10–24

http://www.mrsale.net/uploads/tiny_mce/1auj/telikabat_mrsale05.jpg2010–10–23

<http://www.shox.hu/termekfoto/12300092009050.jpg>

http://www.ott-tricot.de/magyar/html_kollektionen/herren_ott_basics.php,http://www.ott-tricot.de/magyar/html_detail_herren/7350.php,2010–10–21

http://www.ott-tricot.de/magyar/html_kollektionen/herren_ott_basics.php,2010–10–21

http://www.cosmopolitan.hu/rw_termek/ruhak/szoknya,2010-10-21

http://cuccom.hu/_files/stuffs/0/393-4e16597c.jpg,2010-10-24

http://linkszalon.vandal.hu/my_images/2010_03/szoknya_top_felsovel.gif

<http://www.bogiboszi.hu/wp-content/uploads/2009/10/Lulus-ruhak1.jpg,2010-10-24>

<http://www.szabasmintabolt.hu/240-536-thickbox/7762-nadragkosztum.jpg,2010-10-22>

http://www.felina.de/hu/felina_informs/your_size/index.php

http://www.ott-tricot.de/produktbilder_damen/d_mittel/6159.jpg,2010-10-23

<http://www.bendiak.hu/,2010-10-23>

http://www.splendicity.com/sheknowsbest/files/2007/10/diesel_stripped_hoodie.jpg,2010-10-24

<http://www.ferfinadragok.hu/,2010-10-24>

<http://energy.hu/index.php/tavasz-nyari-ferfi-ingek.html,2010-10-23>

<http://leo-poldi.hu/webshop/images/P1010037.JPG, P1010036.JPG,2010-10-23>

<http://www.modell-leszek.hu/wp-content/uploads/2009/10/juloan-hakes-shoe.jpg>

<http://www.modell-leszek.hu/a-cipo-fogalmanak-ujraertelmezese>

http://hu.wikipedia.org/wiki/Cip%C5%91#L.C3.A1sd_m.C3.A9g,felhasználásával,2010-10-24

<http://www.columbia.hu/size-chart-hu.html, 2010-10-24>

http://pink.ize.hu/_files/pics/00000/00000341.jpg,2010-10-24

<http://bolthely.hu/kepek/michellezokni/00474.jpg,2010-10-24>

<http://www.columbia.hu/size-chart-hu.html>

<http://www.barett.hu>

http://cuccom.hu/_files/stuffs/0/48-4249ec86.jpg

<http://www.pannonpecsikesztyu.hu/index.php?modul=shop&cat=69,2010-10-24>

http://www.painthorse.hu/shop/products_pictures/31488_brown_s.jpg,2010-10-24

JÁNLOTT IRODALOM

Magyar Divatintézet – Göttinger kiadó: Ruhaipari Szakmai ismeretek 1998, 1. kiadás

Máté Péter: Textil és Divat ABC , 1982 OKISZ Labor

Hauck Mária- Zubonyai Ferencné : Ruhaipari anyag- és áruismeret 59189, Műszaki Könyvkiadó

MUNKANYAG

A(z) 0008–06 modul 001–es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
31 341 01 0010 31 05	Ruházati eladó
52 341 05 0100 52 03	Ruházati kereskedő
52 341 05 1000 00 00	Kereskedő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

13 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató